

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การสื่อสารสุขภาพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) โดยนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performant) ได้แก่ ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” เพื่อศึกษาแนวคิดและกลวิธีในการนำเสนอละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ในการสื่อสารสุขภาพไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและวัยรุ่นที่มีช่วงอายุ 11-14 ปี การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มเป้าหมายของการผลิตละครโทรทัศน์ อันได้แก่ เด็ก วัยรุ่นและผู้ปกครอง เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็ก วัยรุ่นและผู้ปกครองจากการที่ได้ชมละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรและมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อการนำเสนอของละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” รวมทั้งความคิดเห็นจากแพทย์ที่มีต่อประเด็นสุขภาพจากการนำเสนอเรื่องราวในละครที่จะนำไปสู่การสื่อสารสุขภาพสำหรับเด็กและวัยรุ่นต่อไป

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ใช้แหล่งข้อมูล และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. **แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล** ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล 4 ส่วน ได้แก่

1.1 ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ได้ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performant) ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ผลิตที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” จำนวน 2 คน คือ

1.1.1 นายชัชวาล ศาสวัตกลูน ผู้กำกับการแสดง เป็นบุคลากรของบริษัท กำกับการดี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือบริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ที่ผลิตละครเรื่องนี้

1.1.2 นายมีโชค ราชภูรานูวัต ผู้เขียนบทโทรทัศน์ เป็นผู้เขียนบทละครของบริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้คิดสร้างสรรค์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอละครโทรทัศน์ดังกล่าวให้มีความน่าสนใจ และเหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมาย

1.2 ผู้ชมกลุ่มเด็ก วัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ได้ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติของตัวละครหลักที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ตามที่ผู้ผลิตได้นำเสนอ (ตัวละครหลักที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องนี้เป็นเด็กชายอายุ 11 ปี จำนวน 17 ตอน เด็กหญิงอายุ 12 ปี จำนวน 4 ตอน และเด็กชายอายุ 14 ปี จำนวน 3 ตอน) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 8 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มชมละครโทรทัศน์ 1 ตอน ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีอายุ 11 ปี จำนวน 4 กลุ่ม ให้ชมละครโทรทัศน์เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ในตอนที่มีตัวละครหลักเป็นเด็กชายอายุ 11 ปี ได้แก่

1. เด็กชายศุภศิษฐ์ อภิธนาวิทย์ (น้องปลาวาฬ) โรงเรียนศรีจิตรา ชมตอน “คุณแม่ดีเด่น”
2. เด็กชายสุรเกียรติ์ แดงศรี (น้องเฟิร์ส) โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ ชมตอน “ร่วมด้วยช่วยกัน”
3. เด็กชายเชาวลิต บุญนารอด (น้องมอท) โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ ชมตอน “เกรดตก”
4. เด็กชายไววิทย์ สาธุธรรม (น้องแสดมปี) โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ ชมตอน “คุณพ่อดีเด่น”

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีอายุ 12 ปี จำนวน 2 กลุ่ม ให้ชมละครโทรทัศน์เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ในตอนที่มีตัวละครหลักเป็นวัยรุ่นหญิงอายุ 12 ปี ได้แก่

1. เด็กหญิงปัทมิตา จันเพชร (น้องป้านแก้ว) โรงเรียนบึงเขาย้อน (คงพันธุอุปถัมภ์) ชมตอน “ไม่มาตามนัด”
2. เด็กหญิงณัชชวดี ยุวนิชยากุล (น้องโหน่ย) โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชมตอน “เกาหลีพีเวอร์”

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีอายุ 14 ปี จำนวน 2 กลุ่ม ให้ชมละครโทรทัศน์เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ในตอนที่มีตัวละครหลักเป็นวัยรุ่นชายอายุ 14 ปี ได้แก่

1. เด็กชายชนม์วัช บุญญอนุกิต (น้องไอซ์) โรงเรียนสวนกุหลาบรังสิต ชมตอน “เลิฟซีน”
2. เด็กชายกรมธรรม์ บรรทัดเที่ยง (น้องเคส) โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวง ชมตอน “แหกกฎ”

1.3 ผู้ปกครองของเด็กและวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการนำเสนอละครโทรทัศน์เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กและวัยรุ่นได้ชมพร้อมกับครอบครัว จึงสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กและวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างด้วย ได้แก่

1. นางโสภิตา อภินิธิย์ (แม่น้องปลาพา)
2. นายธนัช แดงศรี (พ่อน้องเฟิร์ส)
3. นางสาวศิริ แดงศรี (แม่น้องเฟิร์ส)
4. นายชัยพัฒน์ บุญนารอด (พ่อน้องมอท)
5. นางพัทธนันท์ บุญนารอด (แม่น้องมอท)
6. นายประสิทธิ์ สาธุธรรม (พ่อน้องแสดมปี)
7. นางหทัยรัตน์ สาธุธรรม (แม่น้องแสดมปี)
8. เรือโทปรีชา จันเพชร (พ่อน้องป้านแก้ว)
9. นางเต็มทรัพย์ จันเพชร (แม่น้องป้านแก้ว)
10. นายธนพล ยุวนิชยากุล (พ่อน้องโหน่ย)
11. นางมณฑิรา ยุวนิชยากุล (แม่น้องโหน่ย)
12. นายไตรวุฒิ บุญญอนุกิต (พ่อน้องไอซ์)
13. นางพัชรา บุญญอนุกิต (แม่น้องไอซ์)
14. นายภูซังค์ บรรทัดเที่ยง (พ่อน้องเคส)
15. นางนันทนา บรรทัดเที่ยง (แม่น้องเคส)

1.4 แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมของเด็กและเยาวชนตั้งแต่แรกเกิดถึง 25 ปี จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ นายแพทย์สุริยเดว ทรีปาตี หัวหน้าหน่วยกุมารเวชศาสตร์สังคมและวัยรุ่น สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี และผู้จัดการแผนงานสุขภาพะเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เหตุผลที่ต้องใช้แหล่งข้อมูลจากแพทย์ท่านนี้ เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นแพทย์ที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่นทั้งทางกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งมีผลงาน

ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและวัยรุ่นในประเด็นสุขภาพทั้ง 4 ด้าน เช่น คลินิกวัยรุ่น ให้คำปรึกษา ปัญหาวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ผู้พัฒนาเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยทั่วไป ที่ปรึกษา รายการพลเมืองเด็ก เป็นต้น ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ข้อมูลการดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งบทบาทของครอบครัวและสื่อมวลชนในการดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่นอย่างเหมาะสม

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หนังสือตำราเรียน บทความในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เอกสารทางวิชาการ ผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และโครงการนำเสนอ (Proposal) ของผู้ผลิตที่นำเสนอต่อสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย และบทละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” ทั้งหมด 24 ตอน สำหรับใช้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” ในมิติของสุขภาพทั้ง 4 ด้าน เพื่อคัดเลือกตัวอย่างละครโทรทัศน์เรื่องนี้ออกมาศึกษาจำนวน 8 ตอน โดยการคัดเลือกมิติสุขภาพ ได้แก่ กาย จิต สังคม จิตวิญญาณ ด้านละ 2 ตอน ซึ่งมีเนื้อหาที่ทันสมัยและมีความสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาพเด็กและวัยรุ่น เนื่องจากแต่ละมิติจะมีการนำเสนอต่อกลุ่มเป้าหมายในเพศและวัยที่แตกต่างกัน ผู้ศึกษาจึงได้คัดเลือกตอนที่สามารถเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของละครแต่ละตอนที่ผู้ผลิตได้นำเสนอทั้งหมด ดังนี้

- 2.1 สุขภาพทางกาย มีชื่อตอนได้แก่ “เลิฟซีน” และ “ไม่มาตามนัด”
- 2.2 สุขภาพทางใจและอารมณ์ ได้แก่ “คุณแม่ดีเด่น” และ “เกรดตก”
- 2.3 สุขภาพทางสังคม ได้แก่ “ร่วมด้วยช่วยกัน” และ “แหกกฎ”
- 2.4 สุขภาพทางจิตวิญญาณหรือทางปัญญา ได้แก่ “เกาหลียี่สิบเวอร์” และ “คุณพ่อดีเด่น”

3. แหล่งข้อมูลประเภทเทปบันทึกรายการ ได้แก่ วิดีทัศน์ที่บันทึกละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” จำนวน 8 ตอน ได้แก่ “เลิฟซีน” “ไม่มาตามนัด” “คุณแม่ดีเด่น” “เกรดตก” “ร่วมด้วยช่วยกัน” “แหกกฎ” “เกาหลียี่สิบเวอร์” และ “คุณพ่อดีเด่น” เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” ในมิติของสุขภาพทั้ง 4 ด้าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการนำเสนอละครโทรทัศน์เรื่องนี้มาศึกษาจำนวน 3 กลุ่ม และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชมกลุ่มเด็ก วัยรุ่น และผู้ปกครองชมก่อนการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก”

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ

1. **แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview)** ในลักษณะไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” และความคิดเห็นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทุกคนมีอิสระในการตอบคำถาม และให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ โดยจะมีการกำหนดแนวทางของคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นคำถามแบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและครอบคลุมประเด็นให้ได้มากที่สุด และหากยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจนตรงประเด็น จะใช้วิธีการซักถามเพิ่มเติมในลักษณะการสนทนา ผู้วิจัยจึงได้สร้างกรอบแนวคิดและกำหนดแนวทางของการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

แนวทางที่ 1 สำหรับแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวแทนผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย

1.1 แนวคิดในการนำเสนอละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก”

ก. จุดมุ่งหมายสำคัญของการผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ที่ต้องการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายคืออะไร

ข. มีแนวคิดอย่างไรในการสร้างสรรค์เรื่องราวในการนำเสนอละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ค. มีแนวคิดในการสร้างตัวละครอย่างไรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายสำคัญในการผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก”

ง. การผลิตละครโทรทัศน์แนวทางนี้มีความเหมือนหรือแตกต่างจากการผลิตละครโทรทัศน์ทั่วไปหรือไม่ อย่างไร

จ. ประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับจากการนำเสนอละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” เป็นอย่างไร

1.2 กลวิธีในการนำเสนอละครโทรทัศน์ที่สามารถให้ทั้งสาระและความน่าสนใจ

ก. ใช้กลวิธีในการดำเนินเรื่องอย่างไรให้กลุ่มเป้าหมายสนใจและสามารถติดตามชมได้จนจบตอน

ข. ในขณะที่ละครโทรทัศน์มีหน้าที่หลักในการสร้างความบันเทิงแก่ผู้ชม ผู้เขียนบทมีกลวิธีอย่างไรในการสอดแทรกสาระในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” เพื่อไม่ให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นการยัดเยียดสาระจนเกินไป

แนวคำถามที่ 2 สำหรับแหล่งข้อมูลที่เป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาเด็ก และวัยรุ่น

2.1 ประเด็นสุขภาพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก”

- ก. ครอบครัวควรมีบทบาทในการดูแลเด็กและวัยรุ่นอย่างไร
- ข. ครอบครัวควรมีบทบาทในการให้ความรู้ประเด็นด้านสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นอย่างไร
- ค. ครอบครัวควรมีบทบาทในการดูแลเด็กและวัยรุ่นในประเด็นด้านสุขภาพทางใจอย่างไร
- ง. ครอบครัวควรมีการสื่อสารให้เด็กเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างไร โดยเฉพาะประเด็นการแบ่งหน้าที่ระหว่างเพศชายและเพศหญิงและการเคารพกติกาของสังคม
- จ. สื่อมวลชนมีบทบาทในการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของเด็กและวัยรุ่นอย่างไรบ้าง
- ฉ. การให้ความรักและกำลังใจกันในครอบครัวมีอิทธิพลต่อสุขภาพได้อย่างไรบ้าง

2. แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็ก วัยรุ่น และผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทุกคนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ โดยจะมีการกำหนดแนวทางของคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ไว้ล่วงหน้า

แนวคำถาม สำหรับแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวแทนตัวละครกลุ่มตัวอย่างละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย

2.1 แนวคำถามนำเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องสุขภาพองค์รวม

- ก. ถ้าพูดถึงสุขภาพเด็กและวัยรุ่น พ่อแม่จะนึกถึงอะไรบ้าง
- ข. สุขภาพของลูกในตอนนี้ มีส่วนใดที่น่าเป็นห่วงที่สุด
- ค. คิดว่าสุขภาพด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ มีความสำคัญกับสุขภาพทางกายของลูกอย่างไร

2.2 แนวคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย

- ก. ระหว่างชมละครโทรทัศน์ได้มีการพูดคุยอะไรกันบ้างภายในครอบครัว
- ข. รู้สึกชอบเรื่องราวตรงจุดใดบ้าง
- ค. ละครที่น่าเสนอมีความเหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายที่ปรากฏในการชมละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” หรือไม่ อย่างไร
- ง. คิดว่าความรักและกำลังใจจากครอบครัวมีความสำคัญในการแก้ปัญหาสุขภาพของเด็กและวัยรุ่นได้หรือไม่ อย่างไร
- จ. คิดว่าละครเรื่องนี้แตกต่างจากรายการทั่วไปหรือไม่ อย่างไร
- ฉ. ในการนำเสนอละครโทรทัศน์ครั้งต่อไปอยากให้ปรับปรุงด้านใดบ้าง

3. วิดีทัศน์ละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” เป็นเครื่องมือในการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” ของเด็ก ผู้ปกครอง และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกละครโทรทัศน์ขึ้นมา 8 ตอน ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและผู้ปกครองชม กลุ่มละ 1 ตอน โดยจะเปิดให้ชมก่อนการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกและข้อเสนอแนะ เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-รุ่นเล็ก” โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องราว การรับรู้ความรู้สึกที่มีต่อตัวเองและครอบครัว

ทั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เพื่อให้เด็กกลุ่มตัวอย่างชมวิดีโอทัศน์พร้อมกับครอบครัวในแต่ละตอนที่แตกต่างกัน โดยในแต่ละกลุ่มจะมีกลุ่มผู้ชมเด็กที่เป็นตัวแทนตัวละครหลักตามอายุและระดับการศึกษา

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแนวคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ทั้งทางด้านความถูกต้องของการใช้ภาษาและความครอบคลุมของประเด็นคำถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนที่ผู้ศึกษาจะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลทั้งสองส่วน โดยมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ติดต่อบริษัท กำกับการดี ซึ่งเป็นผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” รวมทั้งบทละครทุกตอน เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสุขภาพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ จากนั้นจึงจัดกลุ่มแต่ละตอนตามประเด็นสุขภาพ แล้วจึงคัดเลือกข้อตอนที่ต้องการศึกษา
2. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ถึงแนวความคิดและกลวิธีในการนำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับสุขภาพในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก”
3. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น ในประเด็นสุขภาพของเด็กและวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน
4. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) จากกลุ่มเป้าหมายของการผลิตละครโทรทัศน์ อันได้แก่ เด็ก วัยรุ่น และผู้ปกครอง เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็กและผู้ปกครองจากการที่ได้ชมละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก”

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสื่อสารสุขภาพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ใช้การประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และนำเสนอในลักษณะของการบรรยายเชิงพรรณนา (Description) โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพเด็กและวัยรุ่น แนวคิดการสื่อสารสุขภาพ และแนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ เป็นกรอบในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่งวิเคราะห์ 4 ส่วน ดังนี้

1. วิเคราะห์ประเด็นสุขภาพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก”
2. วิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีนำเสนอละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว่าวุ่น-รุ่นเล็ก” ของผู้ผลิตละครโทรทัศน์
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในการสื่อสารสุขภาพเด็กและวัยรุ่นผ่านละครโทรทัศน์

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเด็กและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-วุ่นเล็ก”

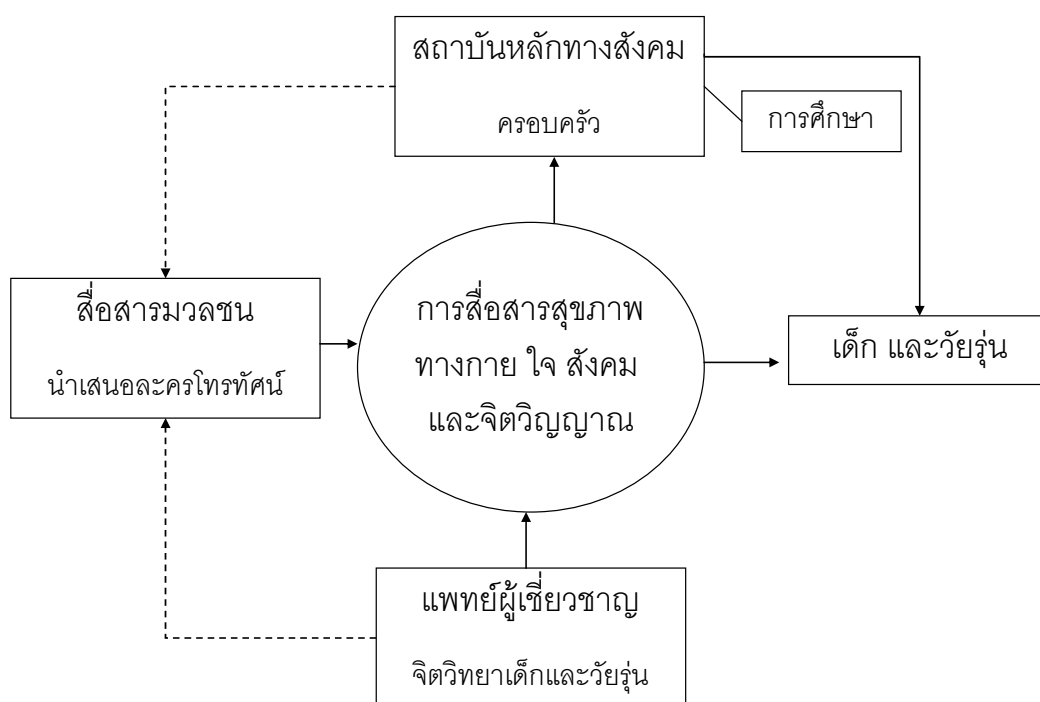
การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้ ได้นำเสนอในลักษณะของการบรรยายเชิงพรรณนา (Description) โดยกำหนดรูปแบบของเนื้อหาไว้ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและกลวิธีในการสื่อสารสุขภาพในรูปแบบละครโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและวัยรุ่นที่มีช่วงอายุ 11-14 ปี
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเด็กและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-วุ่นเล็ก”
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเด็กที่มีต่อละครโทรทัศน์ เรื่อง “ว้าวุ่น-วุ่นเล็ก” เพื่อการสื่อสารสุขภาพเด็กและวัยรุ่น

ภาพที่ 3.1

กรอบแนวคิดในการศึกษา



ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาคั้งนี้ โดยเริ่มจากการนำเสนอละครโทรทัศน์ที่สอดแทรกสาระการสื่อสารสุขภาพทั้ง 4 ประเด็น ไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและวัยรุ่น และสื่อสารไปสู่สถาบันหลักทางสังคมที่มีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่น ได้แก่ ครอบครัว และการศึกษาทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับครอบครัวมากกว่าเพราะจุดมุ่งหมายของผู้ผลิตที่ต้องการสื่อสารไปยังเด็ก วัยรุ่น และครอบครัวที่เป็นผู้รับสารกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งครอบครัวยังเป็นสถาบันหลักที่ใกล้ชิดกับเด็กและวัยรุ่นมากที่สุด และยังคงมีบทบาทในการดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่นโดยตรง จากนั้นจึงศึกษาความคิดเห็นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่นที่มีต่อการดูแลสุขภาพเด็กและวัยรุ่นทั้ง 4 ประเด็นในยุคนปัจจุบัน นอกจากนี้ การศึกษาความคิดเห็นของเด็ก วัยรุ่น ครอบครัว และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่นจะเป็นผลสะท้อนกลับ (Feedback) ไปยังผู้ผลิตละครโทรทัศน์ เรื่อง “วัยรุ่น-รุ่นเล็ก”